

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Є. А. ЧАЧКОВ, студент
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17*

Через події 24 лютого 2022 року, звичний для всіх громадян України устрій життя був порушений, та примусово змінений, особливо це стосується суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, діяльність яких зазнала значного впливу у зв'язку із законодавчими обмеженнями та безпекою ситуацією в країні. Враховуючи вказане, зазначена тема в умовах сьогодення виявляється як ніколи актуальною.

Відповідно до ст. 3 Господарського кодексу під господарською і розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання є господарська діяльність, яка в процесі її здійснення потребує перетинання митного кордону України майном, визначеним законодавством та/або робочою силою. Загальні умови та порядок здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання визначаються цим Кодексом, законом про зовнішньоекономічну діяльність та іншими нормативно-правовими актами. До зовнішньоекономічної діяльності також відноситься діяльність державних замовників з державного оборонного замовлення у випадках, визначених законом України.

Звернувшись до офіційних даних Міністерства економіки України (Мінекономіки) у зв'язку з агресією Росії лише у березні 2022 року експорт українських товарів скоротився вдвічі, імпорт - більш ніж втричі, порівняно з даними за лютий 2022 року. Давайте оглянемо ключові нововведення у сфері правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності, які демонструють, яким чином держава намагається зберегти економіку в умовах нової реальності.

Згідно постанова КМУ № 153 від 24 лютого 2022 року «Про перелік товарів критичного імпорту» стала другою постановою, опублікованою КМУ на своєму веб-порталі у перший день війни, що підтверджує її важливість для економіки. Після цього зміни до переліку вносилися 15 разів (востаннє, станом на дату цього аналізу - 26 березня 2022 року). Згідно із зазначеною постановою було, зокрема, рекомендовано НБУ забезпечити здійснення транскордонних валютних платежів за операції з імпорту товарів, що вважаються критичним імпортом.

Як зазначено вище, 24 лютого 2022 року Правління НБУ видало Постанову № 18, яка передбачає, як повинна функціонувати банківська

система під час воєнного стану. Стосовно розрахунків Постановою № 18 передбачено заборону здійснювати транскордонний переказ валютних цінностей з України/переказ коштів на кореспондентські рахунки, крім певних випадків, визначених цим нормативно-правовим актом. Серед таких випадків, зокрема, зазначено імпорتنі операції резидентів з купівлі товарів критичного імпорту за переліком, затвердженим КМУ;

Також щодо критичного імпорту, Постанова № 18 передбачає досить жорсткий перелік випадків, за яких можливий транскордонний переказ коштів, і більшою мірою вони покликані забезпечити потреби безпеки та оборони, належний рівень життя осіб, що тимчасово виїхали з України, а також стабільність роботи державних органів.

Із зазначеного можна зробити висновок, що відбулися, як позитивні так і негативні зміни для господарської діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в умовах війни. Таке врегулювання порядку ведення господарської діяльності має позитивний вплив на господарську діяльність, що зазнала значних змін у зв'язку зі збройною агресією. Такі зміни є нагальними та необхідними, і дозволяють здійснювати ведення господарської діяльності навіть в таких складних для суб'єктів господарювання умовах.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

2. Дія Сіті: офіційний сайт URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/210611_zovnshnoekonomchna-dyalnst-v-umovakh-vyni

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану: Закон України від 24.03.2022 № 2142-IX. (Редакція від 24.03.2022 № 2142-IX.)